

האי עלמא כבי הילולא דמיא, חטוף...^{אוצר החכמה}

1234567

וכן מאד יש להתבונן במאמרו של החפץ חיים זצ"ל שעל מצות תפילין של יום אחד אין שום ממון שבעולם שיכול להיות שכר לזה, ולכן יתחזק האדם ויזהר לעשות מצוות עד כמה שהוא יכול לעשות כאן, שהרי אחר שמת האדם לא יהיה לו עוד הזדמנות לעשות מצוות ולקבל שכר, כמו שאמר שמואל לרבי יהודה בגמ' עירובין (נ"ד ע"א) "שינא, חטוף ואכול חטוף ואישתי, דעלמא דאזלינן מיניה כהלולא דמי".^{אוצר החכמה}

ומסופר שבשעת פטירתו של מורינו ורבינו הגר"א, היה זה ערב שמחת תורה, וגדולי התלמידים ישבו על הריצפה בבית המדרש ומררו בבכי באמרם, איך אפשר לגשת לשמחת תורה, איך אפשר לגשת להקפות, הרי הרבי איננו, נכון ישנם ספרי תורה בארון הקודש שאפשר עמם לקיים מצות רקידת היום, אבל הספר תורה העיקרי, הספר תורה החי מורינו ורבינו הגר"א, איננו...

פתאום קם גדול תלמידיו, רבינו חיים מוולאז'ין זצ"ל ודפק על הבימה, נשתרר שקט, שאל רבי חיים מי יודע היכן הרבי שרוי כעת, במחיצת מי יושב רבינו הקדוש?

נענה תלמיד אחד ואמר, בודאי הוא יושב במחיצת רבי שמעון בר יוחאי וחביריו, הרי הוא זה שעמל ויגע על הזוהר הקדוש במסירות נפש ימים ושנים, קם תלמיד אחר ואמר בודאי הוא יושב במחיצת התנאים והאמוראים שיגע בדבריהם ימים ולילות, קם תלמיד אחר ואמר בודאי הוא יושב במחיצת הרשב"א והרמב"ן, כפי שהתבטא רבי חיים שגדלותו של הגר"א היא כהרשב"א ואולי כהרמב"ן, כל תלמיד אמר את מה שאמר לפי עניות דעתו.

כשסיימו, אמר להם רבי חיים, האם אתם יודעים שהרבי מוכן לוותר על כל העולם הבא הנפלא שיש לו שם העיקר לזכות לרדת לכמה דקות לעולם הזה, ולחטוף כמה מצוות, זהו משנה מפורשת באבות (פ"ד משנה י"ז) "הוא היה אומר, יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה, מכל חיי העולם הבא". א"כ רבותי בואו ונשמח שאנחנו בעולם הזה ויכולים עוד לחטוף ולקיים את המצוות, יכולים ללמוד עוד תורה. ואז רבי

חיים פצח בניגון "עולם הבא איז אגוטע זאך, לערנען תורה איז אבעסרע זאך, ווארף אוועק פון דיר די יאך, לערנען תורה נאך און נאך..."

אז הבינו את צוואתו האחרונה של הרבי. היה זה רגעים ספורים לפני שעלה לגנזי מרומים, ישב הרבי ובכה, שאלו אותו גדולי תלמידיו שהסתופפו בצילו באותה עת, ילמדינו רבינו, לבכיה זו מה עושה? ענה להם הרבי: "וכי איך לא אבכה בהסתלקי מעולם מופלא כזה אשר בפרוטות מעטות אוכל לקנות ולזכות לקיים מצוות כבירות ונפלאות למשל כמצות ציצית זו שבידי, ולזכות לנצחיות נצח נצחים של אושר נשגב יותר מכל חיי העולם הזה, משא"כ שם כבר לא אוכל לעשות כלום..."

לעשות הכל לשם שמים

דוד המלך כתב בתהלים (קי"ב) "אשרי איש ירא את ה' במצותיו חפץ מאד", ביאור הענין נראה עפ"י מה שפירש ר' חיים מוואלז'ין זצ"ל על המשנה באבות (פ"א מ"ג) "אל תהיו כעבדים המשמשין את הרב על מנת לקבל פרס, אלא הוו כעבדים המשמשין את הרב שלא על מנת לקבל פרס", ופירש שבעצם מדרגה גדולה היא לאדם לעשות מצוות על מנת שלא לקבל פרס, אבל יש דרגא יותר גבוהה מזה והוא שירצה האדם לקבל שכר, אבל רק מפני שעיי"כ יגיע מזה נחת רוח להשי"ת, שהרי ידוע שהקב"ה הוא טוב ומטיב וזו הסיבה שברא הקב"ה את העולם כדי שיהיה אפשר לו להיטיב לאחרים, וא"כ בזה שהאדם מקבל השכר הרי יש להקב"ה נחת רוח מזה.

אבל צריך שכל כונתו תהיה בזה שהוא רוצה לקבל שכר אך ורק כדי שלהקב"ה יהיה נחת רוח, ולא משום הנאת עצמו, שא"כ יותר טוב שיעשה המצוות שלא על מנת לקבל פרס. והבחינה לזה תהיה אם יאמרו לו עבוד ע"מ שיטיב לחברך כי הלא מטובת חבריך יבוא ג"כ הנחת רוח להשי"ת, אז אם הוא לא ירצה בזה כי אם שיגיע הטוב לעצמו א"כ אין רצונו כי אם טובת עצמו ולא למלאות בזה רצון בוראו ית"ש.

אולם אם יסכים וישמח שבמקום להיטיב לעצמו יטיב לחבירו, אות הוא שכונתו אך ורק לעשות נחת רוח להבורא יתברך שמו, זו היא העבודה הגבוהה העולה למעלה. וזה הכונה בפסוק הנ"ל ש"אשרי איש ירא את ה'".